

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

« 13 » вересня 2024 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Освітня програма Облік і оподаткування
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Факультет бізнесу і права
Кафедра фінансів, обліку та підприємництва
Курс I, II

Івано-Франківськ 2024/2025

Програму розроблено:

1. Петренко Вікторія Сергіївна – докторка економічних наук, доцентка
2. Мохненко Андрій Сергійович – доктор економічних наук, професор

Програму розроблено на основі освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджена вченою радою Херсонського державного університету (протокол №14 від 29 червня 2023 року)).

В.о. декана факультету



Катерина МЕЛЬНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку та підприємництва

Протокол №2 від «02» вересня 2024 р.

Завідувачка кафедри



Вікторія ПЕТРЕНКО

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол №1 від «12» вересня 2024 р.

Голова ради



Катерина МЕЛЬНИКОВА

Керівниця навчального відділу



Вікторія ЯЦЕНКО

ВСТУП

Виробнича практика для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти ОПП «Облік і оподаткування» має на меті підготовку до виконання професійних завдань в умовах реального бізнес-середовища та є важливою складовою підготовки висококваліфікованих спеціалістів у сфері бухгалтерського обліку, фінансового аналізу та податкового консалтингу. Практика дозволяє здобувачам оволодіти практичними навичками, які є ключовими для ефективної роботи з обліковими системами, складання фінансової звітності, управління податковими ризиками, податкового планування та фінансового консультування.

Практика поводитьсь відповідно до Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті (наказ від 17.11.2023 № 521-Д), Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ (зі змінами: наказ від 02.09.2020 № 789-Д), (зі змінами: накази від 07.02.2024 № 88-Д, від 28.05.2024 № 287- Д, від 25.06.2024 № 350-Д).

У практиці здобувачі вивчають методи та підходи до управлінського обліку, податкового обліку, фінансового аудиту та внутрішнього контролю, а також знайомляться з особливостями звітності для різних категорій підприємств. Практика спрямована на закріплення знань у сфері нормативно-правового регулювання облікових і податкових процесів, включаючи актуальні законодавчі зміни, що впливають на облікову та податкову політику організацій. Особливо увага приділяється розробці облікових політик, інтерпретації та аналізу фінансових даних, а також розв'язанню практичних завдань щодо оптимізації оподаткування та підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства. Крім того, здобувачі володіють навичками професійного аналізу фінансової інформації для обґрунтування управлінських рішень, підвищення ефективності податкового планування та управління податковими ризиками, що є меншими аспектами конкурентоспроможності компанії. Виробнича практика здобувачам сформувати професійне розуміння економічних процесів, адаптуватися до вимог та стати компетентними спеціалістами, здатними успішно працювати в умовах ринку динамічної економічної кон'юнктури.

Виробнича практика для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності «Облік і оподаткування» поділяється на дві частини, які реалізуються в течії першого та другого курсів навчання. На першому курсі тривалість практики становить 8 тижнів для денної форми навчання та 4 тижні для заочної форми навчання. Ця частина практики спрямована на ознайомлення з основними функціями та процесами у сфері обліку та оподаткування, формування базових навичок роботи з бухгалтерською документацією, освоєння основних облікових процесів, підготовки фінансової звітності та податкової документації. На другому курсі практика триває 4 тижні для денної та заочної форм навчання. На цьому етапі здобувачі поглиблюють практичні навички, зосереджуючись на складних завданнях у сфері управлінського, податкового планування, оптимізації оподаткування та аналітичного підходу до фінансової звітності. Такий поділ дозволяє розвивати професійні компетенції здобувачів, надаючи їм можливість набути як базових, так і поглиблених знань у сфері обліку та оподаткування, що є важливим для майбутньої професійної діяльності.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю	Опис, мета
ОК 9	Виробнича практика	18	Диф. залік	Підготовка здобувачів до виконання професійної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю та оподаткування, а також отримання практичних навичок, більшість для їх майбутньої роботи. Під час практики студенти мають можливість закріпити знання, здобуті в процесі навчання, шляхом застосування їх у реальних виробничих умовах. Практика спрямована на формування вмінь здійснювати комплексний облік господарських операцій, розрахунків із бюджетом, а також застосування податкового законодавства на практиці.

1. Мета, основні завдання та формат (очний, дистанційний, змішаний, екскурсія, виїзна) практики

Метою виробничої практики є практичне та творче застосування здобутих під час навчання знань і вмінь у сфері економічної діяльності, розвиток навичок науково-дослідної роботи та розв'язання прикладних завдань, а також збір матеріалів для підготовки магістерської кваліфікаційної роботи. Практика спрямована на формування професійної компетентності та готовності до самостійної роботи на посадах, що вимагають спеціальності «Облік і оподаткування».

Основні завдання виробничої практики полягають у:

- ознайомленні з організаційною структурою підприємства та механізмами управління його діяльністю;
- проведений комплексний аналіз діяльності підприємства, включаючи оцінку його фінансового стану, ефективності роботи та перспективи розвитку;
- виявленні ключових проблем і тенденцій розвитку підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності;
- формуванні навичок застосування сучасних методів обробки інформації та моделювання економічної поведінки підприємства в різних ринкових умовах;
- розробці та обґрунтуванні економіко-управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства та його адаптацію до ринкових умов;
- проведенні науково-прикладні дослідження за спеціальністю та магістерською програмою для розв'язання конкретних практичних завдань;
- поглибленні теоретичних знань і набутті практичних навичок з усіх дисциплін, передбачених навчальним планом підготовки магістрів, для забезпечення загальної професійної готовності до самостійної роботи.

Практика може проходити в таких форматах:

- Очний. Здобувачі забезпечують практичні завдання на базі підприємства, організації чи установи, що дозволяють набувати досвід у реальних умовах виробничої

діяльності.

- Дистанційний. Виконання завдань практики дистанційно, з використанням інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення для обліку та фінансового аналізу. Цей формат є доцільним для опрацювання певних аналітичних завдань та роботи з електронними звітами.
- Змішаний. Поєднання очного та дистанційного форматів, що дозволяє здобувачам адаптуватися до різних умов роботи та виконувати завдання як на місці практики, так і віддалено.

2. Програмні результати навчання та компетентності

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
ОК 9	Виробнича практика	ЗК1, 3,4,6	СК 1,8,4	ПРН1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління. ПРН3. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово при обговоренні результатів досліджень та інновацій. ПРН4. Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання. ПРН6. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації. ПРН12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу. ПРН19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення

3. Програма (види, зміст і обсяг завдання (робіт), форма виконання) практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
1	Опрацювання основних нормативно-правових документів, що регулюють оформлення та оподаткування на підприємствах	Анотація нормативно-правової бази підприємства	10

2	Вивчення структури облікової політики підприємства та особливостей її застосування	Опис облікової політики підприємства	5
3	Ознайомлення із загальною фінансово-господарською діяльністю підприємства	Схема «Фінансова структура досліджуваного підприємства»	5
4	Ознайомлення з податковою звітністю підприємства та порядком її складання	Тематичне повідомлення про податкову звітність	10
5	Аналіз процесу складання фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати тощо)	Зразок або опис процесу складання звітності	10
6	Аналіз здобутих знань та практичних навичок, оцінка власних результатів і саморефлексія.	Есе «Мій досвід під час практики та професійний розвиток»	10
7	Позитивний відгук керівника практики з бази практики	Характеристика	5
8	Підготовка та оформлення звіту про практику	Опублікований звіт	20
9	Презентація результатів практики	Презентація	20
10	Відповідь на додаткові питання, що стосуються тематики практики	Усне обговорення	5
Загальна кількість балів:			100

Примітки:

Загальна кількість балів:

-100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020 № 803-Д)

-200 балів (для здобувачів галузі знань 22 Охорона здоров'я - 200 балів) відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти спеціальностей галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у Херсонському державному університеті (наказ від 31.08.2023 № 370-Д)

4. Організація проведення практики

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проєктування, виконання індивідуальних завдань, тренінг тощо.

5. Методичні рекомендації

Вид роботи	Методичні рекомендації до її виконання
Опрацювання основних нормативно-правових документів, що регулюють оформлення та оподаткування	Ознайомтеся з нормативно-правовою базою, що регулює облік та оподаткування на підприємствах. Складіть анотацію ключових положень із зазначенням норм і документів, що стосуються оподаткування, обліку доходів, витрат, активів. Вкажіть їх значення та роль у діяльності підприємства.
Вивчення структури облікової політики підприємства	Вивчіть облікову політику підприємства, зверніть увагу на методи обліку активів, зобов'язань, фінансових результатів, що застосовуються на підприємстві. Складіть опис із виділенням ключових аспектів облікової політики.
Ознайомлення із загальною фінансово-господарською діяльністю підприємства	Проаналізуйте структуру фінансово-господарської діяльності підприємства. На основі даних підприємства складіть схему, яка відображає основні елементи фінансової структури, зокрема активи, зобов'язання, власний капітал.
Ознайомлення з податковою звітністю підприємства	Ознайомтеся із процедурою складання податкової звітності на підприємстві. Підготуйте тематичне повідомлення, в якому відображають типи податків, терміни подання, особливості податкової звітності підприємства.
Аналіз процесу складання фінансової звітності	Дослідіть процес складання основних фінансових звітів підприємства: баланс, звіт про фінансові результати. Оформіть результати роботи за зразком або стислого опису процесу складання звітності з поясненням методів обліку.
Аналіз здобутих знань та практичних навичок, оцінка власних результатів і саморефлексія.	Проведіть самоаналіз свого досвіду, отриманого під час практики. В цьому висвітлити нові знання, навички, професійні висновки та їхнє значення для вашого розвитку як фахівця.

Позитивний відгук керівника практики з бази практики	Під час практики дотримуйтесь професійних стандартів та рекомендацій керівника бази практики. Наприкінці отримайте характеристику від керівника, що відображає ваш професійний рівень.
Підготовка та оформлення звіту про практику	Звіт має бути оформлений на аркуші формату А4, обсягом 300 слів, шрифтом 14, інтервалом 1,5. Звіт має ознаку виконання завдань, труднощі, оцінку здобутих знань і навичок, а також рекомендації щодо покращення умов проходження практики.
Презентація результатів практики	Підготуйте презентацію, яка відображає основні результати вашої практики, ключові висновки, дані, схеми, графіки. Презентація має бути структурованою, логічною та супроводжуватися стислими коментарями.
Відповідь на додаткові питання, що стосуються тематики практики	Підготуйте до відповідей на додаткові запитання щодо завдань практики, які можуть виникнути у керівника під час захисту. Це допоможе оцінити рівень засвоєних знань і готовність до самостійної роботи.

6. Система та критерії оцінювання, формування підсумкової оцінки

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка виробничої практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Рекомендований розподіл балів за результатами проходження практики

Зміст завдання	Кількість балів
Поточний контроль	50
Індивідуальне завдання	10
Практичні завдання	30
Камеральні роботи	10
Підсумковий контроль	50
Відгук керівника практики з бази практики	5
Захист звіту	40
Відповіді на запитання	5

Критерії оцінювання
Від бази практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
5	Відмінно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи)
4	Добре	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики
3	Задовільно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані не в повному обсязі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики
0	Незадовільно	Якщо характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики

Захист результатів практики на заліку

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
41-50	Відмінно	Якщо доповідь і відповіді на запитання вірні й повні. Звіт про результати практики оформлений без зауважень
31-40	Добре	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками. Звіт про результати практики оформлений з незначними помилками.
21-30	Задовільно	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками. Звіт про результати практики в оформленні має грубі порушення.
0-20	Незадовільно	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи. Звіт про результати практики неоформлений

7. Вимоги до звітної документації

Звітна документація з виробничої практики складається з таких частин:

- Звіт про результати практики, оформлений згідно з вимогами, який містить індивідуальний план роботи здобувача на базі практики з позначками про виконання кожного завдання від керівника; відгук-характеристику роботи здобувача від керівника практики;
- звіт здобувача, оформлений згідно з методичними рекомендаціями;
- залікові заходи (рецензія на художній фільм, есе різних типів, листи різних типів) згідно методичних рекомендацій.

Завдання до контрольного заходу складаються з таких видів робіт:

- виконання всіх видів робіт;
- оформлення звіту про результати практики;
- написання звіту.

8. Підведення підсумків практики

Підведення підсумків та узагальнення результатів (*вид практики*) практика (*уточнена назва*) відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Звіт та зазначені в програмі практики документи здобувач подає на рецензування керівнику від університету не пізніше ніж за три дні по контрольному заходу (підсумкової конференції). За результатами практики, здобувачі звітують про виконання програми практики та отримані результати практики (виступ 2-3 хв.) розроблені презентації (фотозвіт, відео або медіа-презентація творчого проєкту). Звітна презентація погоджується з керівником від університету та містить відео/фото/скріншоти результатів виконання завдань програми практики.

Після захисту, членами комісії/керівниками від університету/гарантами **за бажанням** можуть бути поставлені питання (1-2 питання) за результатами проходження здобувачем практики.

9. Перелік рекомендованих джерел;

Основна:

1. Дерій В. А. Організація обліку та податкове планування: навч. посіб. [Електронне видання]. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 185 с
2. Задорожний З.-М. В., Муравський В. В., Семанюк В. З., Омецінська І. Я. Управлінський облік: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2023. 293 с
3. Краєвський В.М., Колісник О.П., Гуріна Н.В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 388 с.
4. Крисоватий А. І., Панасюк В. М., Мельничук І.В. Основи обліку і оподаткування: підручник (е-видання). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 565 с.
5. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Денчук П.Н. Фінансовий облік [Електронний ресурс] : підручник. - 3-тє вид., доповн. та переробл. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. - 488 с.
6. Лобода Н. О., Чабанюк О. М. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Алерта, 2024. 217 с.
7. Наумова Т.А., Акімова Н.С., Чернікова І.Б., Кирильєва Л.О. Загальні основи організації бухгалтерського обліку: навчальний посібник. Х.: ХДУХТ, 2019. 168 с.
8. Попович О.В. Конспект лекцій з дисципліни Організація бухгалтерського обліку / уклад.: О. В. Попович – К. : НАУ, 2023. – 228 с.
9. Плиса В.Й., Плиса З.П. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Каравела, 2019. 560 с.

Додаткова:

1. Oldroyd, David, and Alisdair Dobie. "Bookkeeping." The Routledge companion to accounting history. Routledge, 2009. 112-136.
2. Dobie, Alisdair, and David Oldroyd. "Bookkeeping." The routledge companion to accounting history. Routledge, 2020. 102-135.
3. Anthony, Robert N.; Abraham, Stanley C. Essentials of Accounting (edition does not matter,

- save money, buy old ones). Reading, 2017, 14: 13.
4. Inasovilizuari, Nanda; Fontana, Avanti. Business model improvement: A study case of financial bookkeeping system and marketing strategy creation. In: Journal of International Conference Proceedings. 2021. p. 498-509.
 5. Septian, Bagas Arya; Sungkono, Sungkono. Utilization Of Bookkeeping Applications as Manual Bookkeeping Solutions On CV. AJM. Journal Integration of Social Studies and Business Development, 2023, 1.1: 15-22.

Електронні ресурси

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
2. Податковий Кодекс України № 2856-VI від 23.12.2010. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
4. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 №433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 09.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>.
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.

Додаток А

Приклад індивідуального завдання:

Оберіть та опрацюйте одне із завдань з переліку індивідуальних завдань:

1. Облік та аналіз основних фінансових показників підприємства.
2. Оцінка впливу податкової політики на фінансовий стан підприємства.
3. Методи визначення вартості запасів на підприємстві: порівняльний аналіз.
4. Аудит фінансової звітності як інструмент контролю за правильністю фінансової звітності.
5. Вплив змін у законодавство щодо оподаткування на прибуток підприємства.
6. Оптимізація податкових платежів підприємства: стратегії та методи.
7. Аналіз податкового навантаження на малих та середніх підприємствах.
8. Оцінка впливу податкових ставок на рівень інвестиційної активності підприємств.
9. Формування фінансової політики підприємства в умовах зміни податкового законодавства.
10. Податкове планування та його вплив на оподаткування прибутку підприємства.
11. Оподаткування операцій з нерухомістю: особливості та ризики.
12. Облік та оподаткування операцій із фінансовими інструментами.
13. Аналіз податкової системи в Україні: переваги та недоліки.
14. Податкові стимули для розвитку виробництва та інновацій в Україні.
15. Оцінка впливу валютних ризиків на оподаткування міжнародних підприємств.
16. Особливості оподаткування електронної комерції в Україні.
17. Податкові аспекти франчайзингових угод на прикладі ринку України.
18. Оподаткування інноваційних підприємств: виклики та можливості.
19. Фінансова звітність та податковий облік у сфері некомерційних організацій.
20. Оцінка впливу податкової політики на ринок праці та заробітну плату.